

Personlig assistans för samtliga hjälpmoment som avser andning och måltider i form av sondmatning (Promemoria S2019/04168/FST)

Sammanfattning

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) tillstyrker författningsförslagen under avsnitt 1.1 och avsnitt 1.2

- att samtliga hjälpmoment ska vara assistansgrundande när det gäller hjälp med andning och sondmatning
- att hjälpbehov som ryms inom det normala föräldraansvaret ska kunna ge rätt till personlig assistans när det gäller andning och sondmatning.

Nedan utvecklar vi våra synpunkter på författningsförslagen och avsnittet som rör konsekvenser för statens finanser och konsekvenser för kommuner.

Författningsförslagen

ISF tillstyrker förslaget att hela hjälpbehovet ska vara assistansgrundande vid andning och sondmatning.

ISF tillstyrker förslaget att även hjälpbehov som ryms inom det normala föräldraansvaret ska kunna ge rätt till personlig assistans när det gäller andning och sondmatning.

ISF anser att det ur ett lagtekniskt perspektiv är lämpligt att, som promemorian föreslår, kodifiera gällande rätt genom att föra in huvudregeln om att hjälp med grundläggande behov ska vara av mycket privat och integritetskänslig karaktär för att ge rätt till personlig assistans i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, när det nu är aktuellt att reglera ett undantag från huvudregeln. ISF anser, mot samma

bakgrund, att det även är lämpligt att en bestämmelse om föräldraansvar införs i LSS.

ISF vill även framhålla de positiva konsekvenser som förslagen innebär ur ett barnrättsperspektiv, eftersom de bidrar till att barn som behöver hjälp med andning och sondmatning i större utsträckning får det stöd som behövs för att kunna leva som alla andra i enlighet med den övergripande målsättningen i LSS. Genom förslagen ges också möjlighet att utföra hjälpinsatsen samlat hos den personliga assistenten istället för att den splittras på flera utförare.

ISF vill dock påpeka att det är viktigt att det finns ett mer reglerat förfarande av vilka hälso- och sjukvårdsåtgärder som kan utföras som egenvård av en personlig assistent och ett sätt att säkerställa att den personliga assistenten som ska utföra egenvården har rätt utbildning för ändamålet. Ansvarsfrågan bör även belysas i händelse av att något går fel, bland annat med anledning av att patientsäkerhetslagen inte gäller när sjukvård utförs som egenvård av personliga assistenter.

Konsekvenser för statens finanser och konsekvenser för kommunerna

Kostnaderna för staten och kommunerna kan komma att bli betydligt högre än vad som beräknats i förslaget, särskilt med hänsyn till att det saknas en tydlig beskrivning av de grundläggande behoven och de hjälpbehov som föreslås bli assistansgrundande. ISF anser att kostnaderna för reformen bör följas noggrant då de nuvarande beräkningarna är framtagna utifrån osäker statistik. ISF anser dessutom att det noggrant bör följas i vilken mån kostnader för hälso- och sjukvårdsuppgifter överförs till egenvård och därmed leder till ökade kostnader för staten.

Detta yttrande har beslutats av stf. generaldirektör Ola Leijon. Geoffrey Bogaert har varit föredragande. I beredningen har också Leif Ericsson deltagit. Vid den slutliga handläggningen har tf. generaldirektör Marie Seiboldt, administrativa chefen Annika Stegarp Perman, HR-ansvariga Caroline Carlsson, chefsjuristen Anna Samuelsson samt enhetscheferna Mats Granér samt Pererik Bengtsson deltagit.

Ola Leijon
Stf. Generaldirektör

Geoffrey Bogaert
Utredare